

А. В. Пакін, асистент викладача кафедри публічного та міжнародного права Юридичного інституту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
ORCID: 0009-0008-9425-9561

ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У статті досліджено інструменти публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту в контексті забезпечення національної безпеки України. Обґрунтовано, що в сучасних умовах ця сфера не може розглядатися лише як напрям соціальної, оздоровчої чи дозвільної політики, оскільки її функціонування безпосередньо впливає на формування людського потенціалу, фізичної готовності населення, реабілітаційної спроможності держави, соціальної згуртованості та суспільної стійкості. Визначено, що інструменти публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту становлять систему юридичних, організаційних, інформаційно-аналітичних, фінансово-економічних, контрольних, наглядових і правозастосовних засобів, які використовуються уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації для реалізації державної політики, забезпечення публічного інтересу та підтримання належного функціонування відповідної сфери. Особливу увагу приділено інформаційно-аналітичним інструментам, зокрема цифровим реєстрам, офіційній статистиці, моніторинговим системам і сервісам взаємодії з громадянами, які забезпечують прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Розкрито значення фінансово-економічних інструментів, серед яких бюджетне фінансування, субвенції, дотації, грантові програми, податкові стимули, державно-приватне партнерство та міжнародна технічна допомога. Окремо проаналізовано контрольні, наглядові та правозастосовні інструменти, що забезпечують законність, прозорість, безпеку спортивної інфраструктури, належне використання публічних ресурсів і захист прав учасників фізкультурно-спортивної діяльності. Доведено, що ефективність зазначених інструментів залежить від їх нормативної визначеності, системної узгодженості, ресурсного забезпечення, прозорості, підзвітності та здатності адаптуватися до сучасних безпекових викликів. Узагальнено, що інструменти публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту мають розглядатися як важливий механізм зміцнення людського потенціалу, реабілітаційної спроможності, суспільної стійкості та національної безпеки України.

Ключові слова: публічне адміністрування, фізична культура, спорт, інструменти публічного адміністрування, національна безпека, інформаційно-аналітичні інструменти, фінансово-економічні інструменти, контроль, нагляд, правозастосування, спортивна інфраструктура, реабілітація.

A. V. Pakin. Tools of public administration in the sphere of physical culture and sports in the national security system of Ukraine

The article examines the instruments of public administration in the sphere of physical culture and sports in the context of ensuring Ukraine's national security. It is substantiated that, under contemporary conditions, this sphere cannot be considered solely as a direction of social, health-improving or leisure policy, since its functioning directly influences the formation of human potential, the physical readiness of the population, the rehabilitation capacity of the state, social cohesion and societal resilience. It is determined that the instruments of public administration in the sphere of physical culture and sports constitute a system of legal, organisational, information-analytical, financial-economic, control, supervisory and law-enforcement means used by authorised public administration entities for the implementation of state policy, the protection of the public interest and the maintenance of the proper functioning of the relevant sphere. Particular attention is paid to information-analytical instruments, including digital registers, official statistics, monitoring systems and services for interaction with citizens, which ensure the adoption of well-founded managerial decisions. The significance of financial-economic instruments is revealed, including budget financing, subventions, subsidies, grant programmes, tax incentives, public-private partnership and international technical assistance. Control, supervisory and law-enforcement instruments are analysed separately, as they ensure legality, transparency, the safety of sports infrastructure, the proper use of public resources and the protection of the rights of participants in physical culture and sports activities. It is proven that the effectiveness of these instruments depends on their normative certainty, systemic coherence, resource provision, transparency, accountability and ability to adapt to contemporary security challenges. It is generalised that the instruments of public administration in the sphere of physical culture and sports should be regarded as an important mechanism for strengthening human potential, rehabilitation capacity, societal resilience and Ukraine's national security.

Key words: public administration, physical culture, sports, instruments of public administration, national security, information-analytical instruments, financial-economic instruments, control, supervision, law enforcement, sports infrastructure, rehabilitation.

© А. В. Пакін, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Постановка проблеми. Сфера фізичної культури і спорту в сучасних умовах набуває значення важливого чинника національної безпеки України, оскільки впливає на формування людського потенціалу, фізичної готовності населення, реабілітаційної спроможності держави та суспільної стійкості. Водночас результативність цієї сфери залежить не лише від нормативно-правового регулювання, а й від ефективності інструментів публічного адміністрування, за допомогою яких реалізуються управлінські, фінансові, інформаційні, контрольні та правозастосовні функції. Саме тому актуальним є дослідження змісту, ознак і видів таких інструментів з урахуванням їх ролі у забезпеченні публічного інтересу та національної безпеки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що окремі питання правового регулювання, організації та публічного адміністрування сфери фізичної культури і спорту досліджували А. Апаров, С. Балабан, О. Балинська, Г. Бордюгова, М. Василенко, З. Дубінська, Г. Гаро, О. Кушнір, О. Лавренюк, О. Моргунов, С. Нікітенко, М. Олійник, А. Палюх, А. Полянський, І. Процик, А. Скрипник, О. Сердюкова, Р. Чередник, М. Шевців, О. Завальнюк, Н. Камінська, О. Кузьменко, С. Ліщук, Ю. Мічуда, М. Тихонов, Б. Шиян, Н. Ярова та інші науковці. Водночас інструменти публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту саме в контексті забезпечення національної безпеки України залишаються недостатньо комплексно дослідженими. Це зумовлює потребу у подальшому науковому аналізі їх змісту, класифікації та функціонального призначення.

Метою статті є визначення змісту, ознак і видів інструментів публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту, а також з'ясування їх ролі у забезпеченні національної безпеки України, суспільної стійкості та реабілітаційної спроможності держави.

Виклад основного матеріалу. Сфера фізичної культури і спорту в сучасних умовах набуває значення не лише як напрям соціального розвитку, оздоровлення населення чи організації дозвілля, а як важливий елемент забезпечення національної безпеки України. Її функціонування залежить не тільки від наявності нормативно-правової бази, а й від ефективності інструментів публічного адміністрування, за допомогою яких держава забезпечує реалізацію відповідної політики, підтримує спортивну інфраструктуру, організовує фінансування, здійснює контроль, нагляд та правозастосування. Особливого значення такі інструменти набувають у контексті формування фізичної готовності населення, розвитку реабілітаційної спроможності держави, підтримки ветеранів, осіб з інвалідністю та інших соціально вразливих категорій. Саме тому дослідження інструментів публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту дозволяє оцінити не лише управлінську ефективність держави, а й здатність цієї сфери виконувати ширші соціальні, гуманітарні та безпекові функції.

Інструменти публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту – це сукупність юридичних, організаційних, інформаційних і технічних засобів, використовуваних суб'єктами публічної адміністрації для реалізації державної політики, підтримки мобілізаційної готовності, оздоровлення населення та забезпечення публічного інтересу в умовах особливого періоду.

Ознаки інструментів публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту:

1) метою їх застосування є реалізація визначених завдань державної політики; у сфері фізичної культури і спорту це забезпечення права громадян на фізичну активність, збереження і зміцнення здоров'я, розвиток масового спорту, підтримка професійного спорту, патріотичне виховання молоді, а також сприяння мобілізаційній та оборонній готовності населення в умовах особливого періоду;

2) застосовуються виключно органами або посадовими особами, наділеними відповідними повноваженнями згідно з чинним законодавством; їх використання пов'язане з реалізацією адміністративних функцій, делегованих конкретним суб'єктам, наприклад, Міністерству молоді та спорту України, відповідним структурним підрозділам обласних або міських державних адміністрацій, органам місцевого самоврядування;

3) ґрунтуються на правових нормах, передбачених законами, підзаконними нормативно-правовими актами, статутними документами установ, положеннями програм розвитку тощо; наявність нормативного підґрунтя є передумовою їхньої легітимності та засобом забезпечення відповідності дій суб'єктів адміністрування принципу верховенства права;

4) орієнтовані на досягнення чітко визначеного результату; так, адміністративні договори можна використовувати для передачі спортивних об'єктів у тимчасове користування; адміністративні акти – для надання дозволів на проведення масових спортивних заходів; плани – для реалізації регіональних програм фізичного виховання;

5) не обмежуються виключно правовими формами, а включають організаційно-розпорядчі дії, цифрові сервіси, інформаційні кампанії, електронні ресурси, що забезпечують доступ громадян до послуг у сфері фізичної культури і спорту;

6) можуть варіюватися за змістом і формою реалізації залежно від рівня суб'єкта публічного адміністрування (центрального, регіонального, місцевого), а також від специфіки обставин, наприклад, в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації чи поствоєнної відбудови; гнучкість застосування дозволяє забезпечити безперервність адміністративних процесів;

7) вибір і застосування інструментів повинні ґрунтуватися на їхній здатності забезпечити найбільш ефективне досягнення мети з мінімальними витратами ресурсів; це передбачає попередній аналіз очікуваних наслідків, оцінку ризиків, а також наявність процедур контролю за виконанням поставлених завдань;

8) вони мають бути не лише результативними, а й прозорими для зовнішнього контролю; їх реалізація повинна передбачати фіксацію управлінських рішень, обґрунтованість дій, а також можливість перевірки з боку наглядових органів або громадськості, що сприяє довірі до адміністративних процедур та дотриманню принципів доброчесності;

9) не можуть бути хаотичними чи випадковими – вони функціонують як елементи єдиного механізму публічного адміністрування, що ґрунтується на правових засадах, адміністративних функціях і логіці реалізації державної політики; вони мають бути взаємопов'язаними, доповнювати один одного та спрямовуватися на досягнення стратегічних і тактичних цілей управління у сфері фізичної культури.

До основних інструментів публічного адміністрування у цій сфері можна віднести:

– інформаційно-аналітичні інструменти, до яких відносять державні електронні реєстри (зокрема, Реєстр спортивних споруд), офіційну статистичну звітність, системи моніторингу, цифрові сервіси взаємодії з громадянами (реєстрація в секціях, електронні кабінети тощо);

– фінансово-економічні інструменти: державне та місцеве бюджетне фінансування, пільгове оподаткування для спортивних організацій, механізми державної підтримки (дотації, субвенції), грантові програми, державні та міжвідомчі програми, пов'язані з реабілітацією, патріотичним вихованням, підготовкою кадрів;

– контрольні та наглядові інструменти – правові механізми адміністративного контролю (інспекції, аудити, перевірки), інституційний нагляд за дотриманням санітарно-епідеміологічних, будівельних, соціальних нормативів у сфері спорту;

– правозастосовні інструменти забезпечення дотримання норм законодавства, включно з дисциплінарною, адміністративною, у ряді випадків – кримінальною відповідальністю суб'єктів публічного управління.

Розглянемо їх зміст та специфіку. *Інформаційно-аналітичні інструменти* є ключовою складовою сучасного механізму публічного адміністрування у сфері фізичної культури та спорту, забезпечуючи системне збирання, накопичення, оброблення, аналіз і використання важливої для сфери управління інформації. Вони дозволяють органам публічної влади приймати обґрунтовані рішення, оцінювати ефективність реалізації державної політики, здійснювати моніторинг соціальних процесів у сфері спорту, виявляти прогалини та формувати стратегії розвитку. Особливого значення ці інструменти набувають в умовах особливого періоду, коли інформаційна динаміка, ризики, нестабільність та швидка зміна ситуацій вимагають прийняття оперативних, але виважених рішень на основі достовірних даних.

У науковій літературі інформаційно-аналітичні інструменти розглядають як системні елементи адміністративного механізму, що опосередковують зв'язок між інформаційним середовищем і процесами публічного управління. Так, О. Ю. Оболенський обґрунтовує точку зору, за якою управлінський механізм не може функціонувати без відповідного інформаційного забезпечення, що є його конструктивною складовою та орієнтує адміністративну діяльність на досягнення цілей [1, с. 79–84].

Схожу думку висловлює Т. І. Тарахонич, яка вважає інформаційний компонент невіддільним елементом механізму реалізації права, що забезпечує як правовий вплив, так і зворотний зв'язок у формі аналітичного контролю [2, с. 12–18].

До основних інформаційно-аналітичних інструментів у досліджуваній сфері належать: державні цифрові реєстри, серед яких чільне місце посідає Електронний реєстр спортивних споруд, створений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 р. № 76 «Деякі питання створення та функціонування Електронного реєстру спортивних споруд» [3]. Цей реєстр містить об'єктивні дані про технічний стан, місце розташування, форму власності, призначення та функціонування спортивних об'єктів, що дає змогу формувати політику просторового розвитку, оптимізувати інфраструктурну мережу, визначати потреби в модернізації чи будівництві нових споруд; офіційна державна статистика забезпечує кількісне відображення процесів у сфері фізичної культури та спорту: чисельність учасників спортивних заходів, охоплення фізичною активністю різних вікових груп, дані про фінансування, кадровий склад, матеріально-технічну базу; статистичні дані оприлюднюються, зокрема, Державною службою статистики України у спеціалізованому розділі «Фізична культура і спорт» [4]; моніторингові інформаційні системи, які функціонують на центральному та регіональному рівнях і забезпечують контроль за виконанням державних та місцевих програм, зокрема Державної стратегія розвитку фізичної культури і спорту, програм реабілітації ветеранів, молодіжних ініціатив, мобілізаційної підготовки тощо [5; 6; 7]; цифрові сервіси для взаємодії з громадянами, зокрема онлайн-платформи для реєстрації у спортивних секціях, електронні кабінети учасників спортивного процесу, мобільні застосунки, інтерактивні мапи спортивної інфраструктури, сервіси оцінки якості надання послуг, інструменти публічного обговорення та електронної демократії. У перспективі ці сервіси мають стати не лише зручним інструментом, а й засобом залучення громадян до прийняття рішень та формування місцевої політики у сфері спорту.

Фінансово-економічні інструменти є ключовим важелем реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту, особливо в умовах підвищеної ресурсної напруги, спричиненої воєнними діями, мобілізаційними потребами або потребою в реабілітаційних заходах. Ці інструменти забезпечують матеріальну основу функціонування галузі, слугують засобом стимулювання розвитку спортивної інфраструктури, підвищення кадрового потенціалу, забезпечення доступу громадян до послуг, а також реалізації програм мобілізаційної готовності населення.

У науковій літературі фінансово-економічні інструменти розглядають як частину адміністративного механізму, що реалізується через грошово-бюджетні, податкові, інвестиційні та компенсаційні важелі впливу на об'єкти управління [8, с. 194]. Вони забезпечують баланс між ресурсами, що залучаються з державного бюджету, та коштами, що акумулюються або спрямовуються в межах місцевого самоврядування, недержавного сектору, а також міжнародної допомоги.

До основних фінансово-економічних інструментів публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту належать державне та місцеве бюджетне фінансування, субвенції, дотації, гранти, компенсаційні механізми, податкові стимули, державно-приватне партнерство, програми міжнародної технічної допомоги та спеціальні інституційні програми підтримки спортивної реабілітації, ветеранського спорту, інклюзивних спортивних ініціатив, національно-патріотичного виховання і фізичної підготовки населення. Їх призначення полягає у забезпеченні фінансової спроможності держави та територіальних громад підтримувати спортивну інфраструктуру, організувати фізкультурно-оздоровчі й спортивні заходи, розвивати масовий, дитячо-юнацький, студентський, ветеранський та адаптивний спорт, оплачувати працю тренерського складу, фінансувати підготовку збірних команд, реалізовувати програми фізкультурно-спортивної реабілітації військовослужбовців, ветеранів і постраждалих осіб, а також залучати додаткові ресурси через благодійність, меценатство, спонсорство та міжнародну співпрацю. У контексті забезпечення національної безпеки України ці інструменти набувають особливого значення, оскільки фінансове забезпечення сфери фізичної культури і спорту безпосередньо впливає на збереження людського потенціалу, розвиток фізичної готовності населення, підтримання реабілітаційної спроможності держави, соціальну інтеграцію ветеранів, зміцнення громад та формування суспільної стійкості до внутрішніх і зовнішніх загроз.

Контрольні та наглядові інструменти забезпечують не лише перевірку відповідності дій суб'єктів зазначеної галузі чинному законодавству, а й підтримання системної цілісності, стабільності, прозорості та безпеки управлінських рішень у сфері фізичної культури і спорту. Їх функціональне призначення полягає у виявленні порушень, а також у запобіганні неефективному або неправомірному використанню публічних ресурсів, зловживанню владними повноваженнями та дискредитації публічної сфери.

Слід зазначити, що, з точки зору правової доктрини, контроль і нагляд є видами правозабезпечувальної діяльності публічної адміністрації, що входять до ширшої категорії – інструментів забезпечення законності та дисципліни в адміністративному праві. Обидві категорії є засобами реалізації контрольно-наглядової функції держави, однак відрізняються за: суб'єктом складом, підставами застосування, спрямованістю впливу, юридичними наслідками [9, с. 308].

Контроль у системі публічного адміністрування слід розглядати як форму юридично оформленої, цілепрямованої, безперервної управлінської діяльності, що реалізується органами державної влади та іншими суб'єктами публічного управління з метою спостереження, виявлення та усунення відхилень у поведінці підконтрольних об'єктів. Його ознакою є можливість втручання в оперативну діяльність підконтрольного органу, зокрема коригувати або зупиняти управлінські рішення. У межах контрольних повноважень суб'єкти можуть також самостійно застосовувати заходи юридичної відповідальності щодо порушників, що відрізняє контроль від суміжних форм державно-владної діяльності. Переважно контроль реалізується в межах ієрархічної (відомчої) підпорядкованості, однак може мати й зовнішній характер – з боку інших державних органів, що здійснюють функцію оцінки ефективності чи законності діяльності в межах делегованих повноважень [10, с. 205].

Нагляд, на відміну від контролю, є особливою формою публічного спостереження, що реалізується органами, які не перебувають у підпорядкованих відносинах із піднаглядними структурами, тобто функціонують інституційно автономно. Основною його метою є захист публічного інтересу, прав і свобод громадян, що передбачає не втручання у поточну діяльність об'єкта, а правову оцінку її відповідності нормам законодавства. Характерною рисою нагляду є відсутність повноважень на застосування примусових заходів без залучення інших суб'єктів юрисдикції.

Отже, у родо-видовій класифікації родовим поняттям є інструменти забезпечення законності у сфері публічного адміністрування; видовими – контроль (відомчий, внутрішній, зовнішній) і нагляд (інституційний, спеціалізований, незалежний). Обидва види об'єднує функціональне призначення – забезпечення відповідності діяльності суб'єктів публічного управління нормам права, адміністративним регламентам і принципам добросовісності, однак механізми реалізації та правові наслідки є різними.

Якщо контроль переважно реалізується у формі внутрішнього (відомчого) або зовнішнього (інституційного) спостереження за діяльністю органів і підвідомчих установ, то нагляд є превентивним механізмом,

який здійснюється органами, уповноваженими на захист публічного інтересу, незалежно від підпорядкування.

У контексті особливого періоду значення обох цих інструментів зростає. Контроль забезпечує стабільність адміністративних рішень, оперативне реагування на порушення стандартів безпеки в галузі фізичної культури і спорту, недопущення нецільового використання коштів, порушень кадрової дисципліни. Нагляд зі свого боку сприяє запобіганню порушенням основоположних прав, недобросовісній практиці, дискримінації чи формальному підходу до забезпечення публічних інтересів, зокрема уразливих соціальних групи (молоді, ветеранів, осіб з інвалідністю та ін.).

У нормативному вимірі інституційне застосування контрольних інструментів ґрунтується, зокрема, на таких актах: Закон України «Про основи національного спротиву», який передбачає фізичну та мобілізаційну готовність населення; Бюджетний кодекс України (щодо аудиту державних програм); Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (у частині дотримання стандартів та умов безпеки); відповідні постанови Кабінету Міністрів України щодо контролю за використанням коштів.

Контрольні та наглядові інструменти у сфері фізичної культури і спорту реалізуються через систему планових і позапланових перевірок, аудитів, інституційного нагляду, адміністративного контролю, внутрішньоорганізаційного контролю та реагування на виявлені порушення. До них належать перевірки дотримання вимог безпеки спортивних споруд, санітарних, протипожежних, технічних, будівельних, екологічних і трудових норм; аудит ефективності використання бюджетних коштів, грантів, субвенцій та інших фінансових ресурсів, спрямованих на розвиток масового спорту, спортивної інфраструктури, фізкультурно-спортивної реабілітації та підготовки кадрів; контроль органів місцевого самоврядування за діяльністю комунальних спортивних установ, спортивних шкіл, молодіжних центрів і фізкультурно-оздоровчих закладів; нагляд за умовами праці тренерів, інструкторів, викладачів фізичної культури та інших працівників галузі; а також залучення правоохоронних органів у разі виявлення ознак адміністративних, кримінальних або корупційних правопорушень. У контексті забезпечення національної безпеки України ці інструменти мають не лише перевірочне, а й превентивне значення, оскільки спрямовані на збереження безпечної спортивної інфраструктури, належне використання публічних ресурсів, захист прав учасників фізкультурно-спортивної діяльності, підтримання якості послуг, запобігання зловживанням і забезпечення стабільного функціонування сфери, яка впливає на фізичну готовність населення, реабілітаційну спроможність держави та суспільну стійкість.

Правозастосовні інструменти забезпечення дотримання норм законодавства у сфері фізичної культури та спорту є однією з центральних ланок у системі публічного адміністрування. Їхнє функціональне призначення полягає в реалізації санкціонованого законом впливу на суб'єктів спортивних і фізкультурно-оздоровчих відносин з метою усунення порушень, попередження зловживань та притягнення до юридичної відповідальності у випадках недотримання вимог законодавства. На відміну від контрольних і наглядових механізмів, зорієнтованих на фіксацію порушень, правозастосовні інструменти – це механізми прямої правової реакції держави на адміністративні або інші делікти в досліджуваній сфері.

Правозастосовні інструменти у сфері фізичної культури і спорту мають юрисдикційний характер і реалізуються уповноваженими органами публічної влади у визначених законом формах з метою забезпечення законності, публічного порядку, безпеки учасників спортивного процесу та належного функціонування спортивної інфраструктури. До таких інструментів належать застосування дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення трудової, професійної, фінансової, санітарної, протипожежної чи організаційної дисципліни; заходи адміністративного примусу, зокрема тимчасове припинення діяльності спортивних установ, заборона експлуатації небезпечних об'єктів або усунення порушень за приписами контролюючих органів; судове застосування публічно-правових санкцій, включаючи скасування незаконних рішень, стягнення збитків чи визнання недійсними результатів процедур, пов'язаних із використанням спортивної інфраструктури; а також превентивне правозастосування через приписи, подання, розпорядження та інші акти реагування. У контексті національної безпеки України значення цих інструментів посилюється, оскільки вони забезпечують не лише притягнення винних осіб до відповідальності, а й захист життя і здоров'я громадян, збереження спортивних об'єктів, належне використання бюджетних ресурсів, підтримання довіри до публічної влади та стабільність функціонування сфери, що впливає на фізичну готовність населення, реабілітацію військовослужбовців, ветеранів і постраждалих осіб, а також на суспільну стійкість держави.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що інструменти публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту мають розглядатися як цілісна система засобів державного впливу, а не як розрізнені управлінські дії. Їх значення полягає у здатності забезпечувати практичне функціонування відповідної сфери, поєднуючи правові, організаційні, інформаційні, фінансові, контрольні та правозастосовні механізми.

Ефективність цих інструментів залежить від їх узгодженості, нормативної визначеності, ресурсного забезпечення та здатності адаптуватися до змін суспільного і безпекового середовища. Якщо вони застосовуються фрагментарно, без належної координації та оцінки результативності, сфера фізичної культури і спорту втрачає можливість повною мірою виконувати своє соціальне, реабілітаційне та безпекове призначення.

Узагальнено, що подальший розвиток публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту має бути спрямований на посилення цифровізації, прозорості фінансування, контролю за використанням публічних ресурсів, доступності спортивної інфраструктури, підтримки фізкультурно-спортивної реабілітації та належного захисту прав учасників фізкультурно-спортивних відносин. Саме такий підхід дозволить перетворити інструменти адміністрування на реальний механізм зміцнення людського потенціалу, суспільної стійкості та національної безпеки України.

Список використаних джерел:

1. Оболенський О. Ю., Королук Ю. Г. Системна концепція категорії «механізми державного управління». *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 10. С. 79–84.
2. Тарахонич Т. І. Механізм дії права, механізм правового регулювання, механізм реалізації права: особливості взаємодії. *Держава і право*. 2010. Вип. 50. С. 12–18.
3. Про затвердження Порядку створення та функціонування Електронного реєстру спортивних споруд: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 року № 176. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-stvorennia-ta-funktsionuvannia-elektronnoho-reiestru-sportyvnykh-sporud-176-160224>
4. Фізична культура і спорт / Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/ct/sport/sport_u.htm
5. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 року № 1089 // Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-p#Text>
6. Ветеранський спорт: стартувала програма підтримки ветеранів / Міністерство у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/presenter/category/86-novini/veteranskiy-sport-startovala-programa-pidtrimki>
7. Мінмолодьспорту презентувало проекти та програми для молоді / Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minmolodsportu-prezentovalo-proekti-ta-programi-dlya-molodi>
8. Пухкал О. Г. Взаємовідносини влади та бізнесу в контексті формування основ громадянського суспільства в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2009. Вип. 4. С. 192–198.
9. Мінка Т. П. Теоретико-правова природа понять нагляду та контролю і їх співвідношення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. Вип. 83. Т. 2. С. 307–310.
10. Гаращук В. М. Доктрина контролю та нагляду в управлінні. *Наукові праці Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7162/1/Garashuk_201.pdf

Дата першого надходження статті до видання: 24.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026